

[Hans Rasmussen.]

givningsmagten, blot fordi der opstår en arbejdskonflikt, gennem indgreb bringer de opståede konflikter til standsning.

Det er navnlig oppositionen, der under denne overenskomstsituation har gjort gældende, at konflikter er uanstændige, ja, man har endog i oppositionens presse fremført den påstand, at de er lovstridige, og at regeringen er forpligtet til at standse alle konflikter i vort samfund. Kendsgerningen er dog, at iværksættelsen af konflikter er en del af det gældende arbejdsretssystem, som lovgivningsmagten selv har været med til at tilvejebringe. Oppositionens ejendommelige udlægning af regeringsansvaret under konflikter hviler på en ensidig betragtning. Hvis det var sådan, at man efterhånden var indstillet på ændrede retningslinjer for de økonomiske vilkår også for andre befolkningsklasser ud over lønarbejderne, kunne der måske være grundlag for en omvurdering af vor tidligere bedømmelse, når det drejer sig om arbejds-overenskomster. Det er imidlertid ikke mit indtryk, at oppositionen har til hensigt at ændre det økonomiske grundlag, som vor nuværende samfundsorden hviler på.

Danmarks frie fagbevægelse kan ikke affinde sig med sådanne forbud mod aktioner på arbejdsmarkedet, som forekommer i diktaturstaterne; dem vil vi ikke sammenlignes med. Her ved vi at strejker og aktioner bliver bekæmpet med de allerhårdeste midler. Der er heller ingen, der kan betegne de hidtil løbende strejker som en direkte udfordring til alle øvrige i samfundet, for der er taget tilbørligt hensyn. Men jeg synes alligevel ikke om det ærede medlem hr. Aksel Larsens belæring med hensyn til, hvordan vi skal føre strejkerne. Strejkerne er ført i nøje overensstemmelse med vore kompetente forsamlinger. Vi har for jernindustriens vedkommende taget ud, hvad der var muligt, vi har givet dispensationer, når der var tale om hospitaler, kraftværker o. lign., og det er vel i høj grad rimeligt i et moderne samfund.

En begrænsning af fagbevægelsens frihed til at være medbestemmende med hensyn til lønnens størrelse og overenskomsternes indhold må uvilkårligt medføre, at der foretages lovindgreb også over for andre grupper i samfundet. Af de erhvervs-

økonomiske betragtninger, der har været fremført her, har jeg fået det indtryk, at oppositionens folketingsmænd ikke vil medvirke til at gøre statsindflydelse gældende over for industrien, over for landbruget, over for handelen, over for søfarten, men udelukkende vil gøre det over for lønarbejderne. Socialdemokratiet har under skiftende tider altid mødt en kompakt modstand, når det har drejet sig om udvidet priskontrol, når det har drejet sig om større indflydelse i erhvervslivet, når det har drejet sig om udbygning af monopolloven, for det er foranstaltninger, som oppositionen anser for unødigt posekiggeri og forsøg på at lægge hindringer i vejen for det frie erhvervsliv. Jeg vil dog henstille til regeringen, at den tager denne lovgivning i øjesyn og måske op til revision, for det er givet, at hvis vi står over for store pristigninger, må de begrænses mest muligt; og med et solidt flertal i folketinget bag sig er regeringen dog i stand til at foretage sig noget på dette område. Men altså, oppositionen er principiel modstander af statsindgreb, når det drejer sig om fortjenstmulighederne for alle øvrige erhvervsudøvere.

Selv om der nu er en forskel, idet man søger et mæglingsforslag, der er nedstemt af arbejdsgiverne, ophøjet til lov, kan jeg ikke se, at det kan ændre mit standpunkt, som jeg gentagne gange under debatterne her i tinget har givet udtryk for. Min stilling vil afhænge af den udvalgsbehandling, der skal finde sted, og jeg vil fuldt ud forbeholde mig min stilling til det foreliggende lovforslag og også kunne give udtryk for den ved anden og tredje behandling.

De skiftende regeringsindgreb har sat stærke kræfter i bevægelse, og folketinget skal efter min mening være varsom heroverfor, for i det øjeblik man vil ændre grundlaget for overenskomsternes tilblivelse, rører man ved noget fundamentalt, man rører ved det nuværende samfunds inderste rod. Sådanne spontane indgreb fra statsmagtens side bringer forstyrrelse i vort økonomiske, sociale og produktionsmæssige liv, foruden at de kan medføre omvæltninger, som ingen tilhænger af en rolig udvikling i vort samfundsliv kan være interesseret i. Som den nuværende kapitalistiske samfundsorden hidtil har været opbygget, må parterne på arbejdsmarkedet have lejlighed til at bringe